

አዋጅ ቁጥር -----/2009
ስለ ከተማ ፕላን የወጣ አዋጅ

አገሪቱ ከደረሰችበት ወቅታዊ የዕድገት ደረጃና በቀጣይም ሊደረስ ከሚችሉበት የከተሞች ዕድገት እና ከአገሪቱ ፖሊሲዎችና ስትራቴጂዎች ጋር የተጣጣመና የተቀናጀ የከተማ ልማት ፕላን እንዲኖር ማድረግ በማስፈለጉ፤

እየታየ ባለው ፈጣን የከተማነት እድገት ምክንያት ቁጥራቸው በከፍተኛ ሁኔታ እየጨመረ የመጡ ከተሞችን ትክክለኛ ራዕይ ላይ በተመሰረተ የከተማ ፕላን መሰረት በመምራት ከተሞች ለኑሮና ለስራ ምቹ ሆነው እንዲገኙ ማድረግ በማስፈለጉ፤

በሀገሪቱ ውስጥ የሚገኙ ከተሞች የከተማ-ገጠርና የከተማ-ከተማ ትስስርን በማጠናከር እንዲሁም ተመጋጋቢና የተመጣጠነ የአካባቢ ሥርዓት በመፍጠር የልማትና የዕድገት ማዕከል እንዲሆኑ ማድረግ በማስፈለጉ፤

በከተማ ፕላን ሀሳብ ማመንጨት፣ ዝግጅትና ትግበራ ከመንግስት አካላት በተጨማሪ የሕዝብና የግሉ ዘርፍ ሂደት ተሳታፊ እንዲሆኑ ምቹ ሁኔታዎችን መፍጠር በማስፈለጉ፤

ማንኛውም በከተማ ውስጥ የሚከናወን የልማት ሥራ በህብረተሰቡ ጤናና በአካባቢ ደህንነት ላይ ጉዳት እንዳያደርስ የከተማ ፕላንን መሰረት አድርጎ ስለመከናወኑ ቁጥጥርና ክትትል ማድረግ በማስፈለጉ፤

በከተማ ውስጥ የመሰረተ ልማት መረቦች ዝርጋታ በከተማ ፕላን መሰረት መሆናቸውን ለማረጋገጥና አስፈላጊውን ክትትልና የቴክኒክ ድጋፍ ማድረግ በማስፈለጉ፤

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ-መንግሥት አንቀጽ 55(1) መሠረት የሚከተለው ታውጧል፡፡

ክፍል አንድ
ጠቅላላ ድንጋጌዎች

1. አጭር ርዕስ

ይህ አዋጅ “የከተማ ፕላን አዋጅ ቁጥር...../2009” ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

2. ትርጓሜ

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ አዋጅ ውስጥ፤

- 1/ “የመሠረተ ልማት መረብ” ማለት የመንገድ፣ የባቡር ሀዲድ፣ የአውሮፕላን ማረፊያዎችን፣ ደረቅ ወደቦችንና ሌሎች የትራንስፖርት አገልግሎት

መስጫዎችን፤ የውሃ፤ የጎርፍና የፍላጎት መውረጃ መስመሮች፤ የቴሎኮምና መገናኛ መስመሮችን፤ የኢነርጂ እና የኃይል አቅርቦት መስመሮች ዝርጋታን እና የመሳሰሉትን ያጠቃልላል፤

- 2/ “ሚኒስቴር” ማለት የከተማ ልማትና ቤቶች ሚኒስቴር ነው፤
- 3/ “ሰው” ማለት ማንኛውም የተፈጥሮ ሰው ወይም በሕግ የሰውነት መብት የተሰጠው አካል ነው፤
- 4/ “ፕላን” ማለት አስቀድሞ ለሚወሰን ዓመታት በሀገር ደረጃ ወይም በክልል ወይም በከተማ ወይም በገጠር የልማት ማዕከል ወሰን ውስጥ የከተማ ልማትና የአካታተም ሥርዓት በሚፈለገው ዓላማ መሠረት እንዲመራ የሚዘጋጅ ዕቅድ ሆኖ በካርታና በጽሁፍ የተደገፈ ሕጋዊ ተፈጻሚነት ያለው ሰነድ ነው፤
- 5/ “ክልል” ማለት በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ መንግስት አንቀጽ 47(1) የተመለከተው ማንኛውም ክልል ሲሆን የአዲስ አበባና የድሬደዋ ከተማ አስተዳደሮችንም ይጨምራል፤
- 6/ “የገጠር የልማት ማዕከል” ማለት የሕዝብ ቁጥሩ ከ2000 በታች ሆኖ በአካባቢው ለሚገኙት የገጠር ቀበሌ ነዋሪዎች ማህበረ-ኢኮኖሚያዊ አገልግሎቶችን በማቅረብና በአስተዳደር ማዕከልነት የሚያገለግል አካባቢ ነው፤
- 7/ “የከተማ አስተዳደር” ማለት በሕግ የተቋቋመ የከተማ አስተዳደርን ስልጣንና ተግባር የሚያከናውን አካል ነው፤
- 8/ “የከተማ አስተዳደር ወሰን” ማለት በከተማ አስተዳደሩ የሥልጣን ክልል ሥር የሚተዳደር የከተማ ቦታ ሲሆን የቦታው ወሰን እና ስፋት ከከተማ ፕላን ወሰን ጋር ተመሳሳይነት ያለው ወይም ከከተማው ፕላን ወሰን ሰፊ ያለና የመሬት አጠቃቀም ምድብ ያልተሰራላቸውንም ቦታ አካሎ ሊይዝ ይችላል፤
- 9/ “የከተማ ፕላን ወሰን” ማለት በከተማ ፕላን መሰረት ለተወሰነ የፕላን ዓመታት የመሬት አጠቃቀም ምድብ ተሰራቶለት በከተማ ፕላን ካርታ የተከለለ የከተማ ቦታ ሲሆን የቦታው ወሰን እና ስፋት ከከተማ አስተዳደር ወሰን ጋር ተመሳሳይነት ያለው ወይም በከተማ አስተዳደር ወሰን ክልል ሥር የሚተዳደር የከተማ ፕላን መተግበሪያ ወሰን ነው፤
- 10/ “ከተማ” ማለት ማዘጋጃ ቤት የተቋቋመበት ወይም 2000 ወይም ከዚያ በላይ የሕዝብ ቁጥር ያለውና ከዚህ ውስጥ 50 በመቶ የሚሆነው የሰው ኃይል ከግብርና ውጭ በሆነ ሥራ ላይ ተሰማርቶ የሚገኝበት አካባቢ ነው፤
- 11/ “የፕላን ጥሰት” ማለት በፀደቀው ፕላን መሰረት ለተለያዩ አገልግሎቶች የተመደቡ የመሬት አጠቃቀም እና ሌሎች ድንጋጌዎችን በሕግ ባልተፈቀደ ሁኔታ መቀየርና መተግበርን ያጠቃልላል፤
- 12/ ማንኛውም በወንድ ያታ የተገለፀው የሴትንም ይጨምራል፡፡

3. የተፈጻሚነት ወሰን

ይህ አዋጅ በሀገራዊና በክልላዊ የከተማ ልማት ፕላን፣ በከተማ ዓቀፍ ፕላን እና በስኬች ፕላን ዝግጅትና ትግበራ ላይ ተፈጻሚ ይሆናል።

4. መሠረታዊ መርሆዎች

በዚህ አዋጅ መሠረት የሚካሄድ የከተማ ፕላን ዝግጅትና ትግበራ የሚከተሉትን መሠረታዊ መርሆዎች መሠረት በማድረግ መከናወን ይኖርበታል፤

- 1/ በሀገር አቀፍ እና በክልል ደረጃ የተዘጋጁ ፖሊሲዎችን፣ ስትራቴጂዎችንና ፕሮግራሞችን መነሻ መሰረት ማድረግ፤
- 2/ የከተማና ገጠር እና የከተማ-ከተማ ትስስርን ግምት ውስጥ ማስገባት፤
- 3/ የከተማ ፕላን ዝግጅትና ትግበራ በሕዝብ እና በባለድርሻ አካላት ንቁ ተሳትፎና ባለቤትነት መምራት፤
- 4/ አርኪዮሎጂያዊ፣ ታሪካዊ እና ባህላዊ ቅርሶችን እንዲሁም ሌሎች ትኩረት የሚሹ የተፈጥሮ ሀብቶችን እንክብካቤ ግምት ውስጥ ማስገባት፤
- 5/ በከተማ ፕላን ዝግጅትና ትግበራ ሂደት በከተሞች መስፋፋትና መልሶ ማልማት ምክንያት ለሚነሱ ዜጎች ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ኑሮአቸው በዘላቂነት የሚቀጥልበትን ሁኔታ ግምት ውስጥ ማስገባት፤
- 6/ መሬትን በቁጠባ ለመጠቀም የላቀ የጥግግት አሰፋፈርን ግምት ውስጥ ማስገባት፤
- 7/ ከተሞች ለአየር ንብረት ለውጥ የማይበገሩ ለማድረግ በአረንጓዴ ልማት የታጀቡና ከብክለት የፀዱ መሆናቸውን ግምት ውስጥ ማስገባት።

ክፍል ሁለት

ስለ ከተሞች ወሰን፣ መሠረታዊ ካርታ እና የፕላን ተዋረዶች

5. የከተሞች ወሰን

- 1/ ከተሞች በግልጽ የተለየና የተመላከተ የራሳቸው ከከተማ ፕላን ወሰን ጋር ተመሳሳይነት ያለው ወይንም ከከተማው ፕላን ወሰን ሰፊ ያለ የአስተዳደር ወሰን ይኖራቸዋል።
- 2/ የከተማ አስተዳደር አግባብነት ካላቸው አጎራባች የመስተዳደር አካላት ጋር የጋራ መግባባት በመፍጠር የከተማ አስተዳደር ወሰን ይከፈላሉ።

- 3/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) መሰረት የከተማ አስተዳደር ወሰን መካከል ካልተቻለ በሚመለከታቸው የበላይ መስተዳድር አካላት ውሳኔ ይሰጥበታል።

6. መሠረታዊ ካርታ

- 1/ መሠረታዊ ካርታ የአንድን አካባቢ መልክዓ-ምድራዊ አቀማመጥና ገጽታ እንዲሁም ዋና ዋና ተፈጥሯዊና ሰው-ሰራሽ መረጃዎችን የሚያካትት መሆን አለበት።
- 2/ ማንኛውም ዓይነት ፕላን ሲዘጋጅ ዘመናዊ የቅየሳ መሣሪያዎችንና ቴክኖሎጂዎችን በመጠቀም ወቅታዊነቱን የጠበቀ የመሰረታዊ ካርታ ሊዘጋጅለት ይገባል።
- 3/ መሠረታዊ ካርታዎች ሲዘጋጁ ወጥነት ያላቸውና ከሀገር አቀፍ የቅየሳ የመቆጣጠሪያ ነጥቦች ጋር የተሳሰሩ መሆን አለባቸው።
- 4/ ለመሠረታዊ ካርታ ዝግጅት አገልግሎት ላይ የሚውሉ ደህንነታቸው የተጠበቁ የቅየሳ መነሻና መቆጣጠሪያ ነጥቦች በበቂ ቁጥርና የጥግግት መጠን ሊተከሉ ይገባል።

7. የፕላን ተዋረድ

በዚህ አዋጅ መሠረት የሚከተሉት የፕላን ተዋረዶች ይኖራሉ፤

- 1/ ሀገራዊ የከተማ ልማት ፕላን፤
- 2/ ክልላዊ የከተማ ልማት ፕላን፤
- 3/ ከተማ ዓቀፍ ፕላን፤
- 4/ ስኬች ፕላን።

8. ሀገራዊ የከተማ ልማት ፕላን

- 1/ ሀገራዊ የከተማ ልማት ፕላን በሀገር ደረጃ የከተማ ልማትና የአካባቢ ሥርዓትን የሚያሳይ የፕላን ዓይነት ሆኖ የሚከተሉት ይዘቶች ይኖሩታል፤
 - ሀ) የሀገሪቱን ፖሊሲዎች፣ ስትራቴጂዎችና እቅዶች መሰረት በማድረግ ዋና ዋና የልማት ቀጠናዎችን፣ የሀገሪቱን ሥርዓተ-ከተማ፣ የመሬት አጠቃቀም ሥርዓት፤
 - ለ) ከተሞች ከገጠሩና ከተሞች ከከተሞች ጋር ያላቸውን ትስስር፤

- ሐ) የልማት እምቅ ሀብቶችን፣ የኢንዱስትሪ አካባቢዎችን፣ የመሰረተ ልማት መረቦችን፣ የልማት ማዕከላትን፣ የውሃ አካላትን፣ ደኖችን፣ የማዕድን አካባቢዎችን፣ የቅርስና የቱሪዝም አካባቢዎችን እና የመሳሰሉትን፤
- መ) አህጉራዊና ዓለምአቀፍ ትስስርን የሚያመለክት ማብራሪያ፤
- ሠ) በካርታ የተደገፉ ሰነዶችና አባሪ የጽሁፍ ማብራሪያዎች።

2/ ማንኛውም ሀገራዊ የከተማ ልማት ፕላን ከፀደቀበት ቀን ጀምሮ ከ20 እስከ 40 ዓመታት ፀንቶ የሚቆይ ይሆናል።

9. ክልላዊ የከተማ ልማት ፕላን

1/ ክልላዊ የከተማ ልማት ፕላን በክልል ደረጃ የከተማ ልማትና የአካባቢ ሥርዓትን የሚያሳይ የፕላን ዓይነት ሆኖ የሚከተሉት ይዘቶች ይኖሩታል፤

- ሀ) ሀገራዊና ክልላዊ ፖሊሲዎችን፣ ስትራቴጂዎችንና እቅዶችን መሰረት በማድረግ ዋና ዋና የልማት ቀጠናዎችን፣ የክልሉን ሥርዓተ-ከተማ፣ የመሬት አጠቃቀም ሥርዓት፤
- ለ) ከተሞች ከገጠሩና ከተሞች ከከተሞች ጋር ያላቸውን ትስስር፤
- ሐ) በክልል ደረጃ የልማት እምቅ ሀብቶችን፣ የኢንዱስትሪ አካባቢዎችን፣ የመሰረተ ልማት መረቦችን፣ የልማት ማዕከላትን፣ የውሃ አካላትን፣ ደኖችን፣ የማዕድን አካባቢዎችን፣ የቅርስና የቱሪዝም አካባቢዎችን እና የመሳሰሉትን፤
- መ) በክልሎች መካከል ያለውን ትስስር የሚያመለክት ማብራሪያ፤
- ሠ) በካርታ የተደገፉ ሰነዶችና አባሪ የጽሁፍ ማብራሪያዎች።

2/ ማንኛውም ክልላዊ የከተማ ልማት ፕላን ከፀደቀበት ቀን ጀምሮ ከ20 እስከ 40 ዓመታት ፀንቶ የሚቆይ ይሆናል።

10. ከተማ ዓቀፍ ፕላንና ዝርዝር የማስፈጸሚያ ፕላኖች

1/ ከተማ ዓቀፍ ፕላን በከተማ ዓቀፍ ደረጃ የሚዘጋጅ ሆኖ የሚከተሉትን የፕላን ዓይነቶች ይይዛል፤

- ሀ) መዋቅራዊ ፕላን፤
- ለ) ስትራቴጂክ ፕላን፤
- ሐ) መሠረታዊ ፕላን፤
- መ) ስኬች ፕላን።

2/ ዝርዝር የማስፈጸሚያ ፕላኖች መዋቅራዊ ፕላንን ወይም ስትራቴጅክ ፕላንን ለመተግበር ሥራ ላይ የሚውሉ ሲሆን የሚከተሉትን የፕላን ዓይነቶች ይይዛል፤

- ሀ) የሰፈር ልማት ፕላን፤ እና
- ለ) የከተማ ዲዛይን።

11. መዋቅራዊ ፕላን

1/ መዋቅራዊ ፕላን የሕዝብ ቁጥራቸው ከ100,000 በላይ ለሆኑ ከተሞች የሚዘጋጅ ሆኖ የሚከተሉት ይዘቶች ይኖሩታል፤

- ሀ) የተመጣጠነ ማህበራዊ፣ ኢኮኖሚያዊ፣ ፊዚካላዊና አካባቢያዊ ዕድገትን፤
- ለ) ከተማው በአቅራቢያው ከሚገኙ የገጠር አካባቢዎችና ከሌሎች ከተሞች ጋር የሚኖረውን ትስስር፤
- ሐ) ከተማው የሚያድግበትን መጠንና አቅጣጫ፤
- መ) ዋና ዋና የመሬት አጠቃቀም ምድቦችንና የከተማውን የመንገድና የሌሎች መሠረተ ልማት መረቦችን፤
- ሠ) ተቋማዊ አደረጃጀትን፣ በጀትን እና የአፈፃፀም ዕቅድን፤
- ረ) በካርታ የተደገፉ ሰነዶችና አባሪ የጽሁፍ ማብራሪያዎችን።

2/ መዋቅራዊ ፕላን በሚዘጋጅበት ጊዜ ለማሳያ የሚሆኑ ቢያንስ በሁለት የከተማው ክፍሎች ውስጥ የሰፈር ልማት ፕላኖች ሊዘጋጁ ይገባል።

3/ ማንኛውም መዋቅራዊ ፕላን ከፀደቀበት ቀን ጀምሮ ለ10 ዓመታት ፀንቶ የሚቆይ ይሆናል።

12. ስትራቴጅክ ፕላን

1/ ስትራቴጅክ ፕላን የሕዝብ ቁጥራቸው ከ20,000 እስከ 100,000 ለሆኑ ከተሞች የሚዘጋጅ ሆኖ የሚከተሉት ይዘቶች ይኖሩታል፤

- ሀ) የተመጣጠነ ማህበራዊ፣ ኢኮኖሚያዊ፣ ፊዚካላዊና አካባቢያዊ ዕድገትን፤
- ለ) ከተማው በአቅራቢያው ከሚገኙ የገጠር አካባቢዎችና ከሌሎች ከተሞች ጋር የሚኖረውን ትስስር፤
- ሐ) ከተማው የሚያድግበትን መጠንና አቅጣጫ፤
- መ) ዋና ዋና የመሬት አጠቃቀም ምድቦችን፣ የከተማውን የመንገድና የሌሎች መሰረተ ልማት መረቦችን፤

- ሠ) ዝርዝር ተቋማዊ አደረጃጀትን፣ በጀትንና የአፈፃፀም እቅድን፤
 - ረ) በካርታ የተደገፉ ሰነዶችና አባሪ የፅሁፍ ማብራሪያዎችን።
- 2/ ስትራቴጂክ ፕላን በሚዘጋጅበት ጊዜ ለማሳያ የሚሆን አንድ የሰፈር ልማት ፕላን ሊዘጋጅ ይገባል።
- 3/ ማንኛውም ስትራቴጂያዊ ፕላን ከፀደቀበት ቀን ጀምሮ ለ10 ዓመታት ፀንቶ የሚቆይ ይሆናል።

13. መሠረታዊ ፕላን

- 1/ መሠረታዊ ፕላን የሕዝብ ቁጥራቸው ከ2,000 እስከ 19,999 ለሆኑ ከተሞች የሰፈር ልማት ፕላን ሳያስፈልገው በራሱ ተፈፃሚ የሚደረግ ፕላን ሆኖ የሚከተሉት ይዘቶች ይኖሩታል፤
- ሀ) ዝርዝር ያለ ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ጥናቶችን፤
 - ለ) ዝርዝር ያለ የመሬት አጠቃቀም ምድቦችንና የመሰረተ-ልማት መረቦችን፤
 - ሐ) ከተማው በቅርብ ርቀት ከሚገኙ የገጠር አካባቢዎችና ከሌሎች ከተሞች ጋር የሚኖረውን ትስስር፤
 - መ) ከተማው የሚያድግበትን መጠንና አቅጣጫ፤
 - ሠ) ተቋማዊ አደረጃጀትን፣ በጀትንና የአፈፃፀም እቅድን፤
 - ረ) በካርታ የተደገፉ ሰነዶችና አባሪ የፅሁፍ ማብራሪያዎችን።
- 2/ ማንኛውም መሠረታዊ ፕላን ከፀደቀበት ቀን ጀምሮ ከ5 እስከ 10 ዓመታት ፀንቶ የሚቆይ ይሆናል።

14. የሠፈር ልማት ፕላን

- 1/ የሠፈር ልማት ፕላን መዋቅራዊ ወይም ስትራቴጂክ ፕላንን ለመተግበር የሚዘጋጅ ዝርዝር የማስፈፀሚያ ፕላን ሆኖ የሚከተሉት ይዘቶች ይኖሩታል፤
- ሀ) ዝርዝር የመሬት አጠቃቀምን፣ የሕንፃ ክፍታን፣ የጥግግት መጠንን፣ የሰፈር መንገዶችንና የመሠረተ ልማት መረቦችን፤
 - ለ) የቤቶችን ዓይነትና የመንደሮችን አደረጃጀት፤
 - ሐ) ማደስና ማሻሻል የሚጠይቁ የከተማውን አካባቢዎችንና ዝርዝር የማኅበራዊ፣ ኢኮኖሚያዊ፣ ፊዚካላዊና አካባቢያዊ ጥናቶችን፤
 - መ) ተቋማዊ አደረጃጀትን፣ በጀትንና የአፈፃፀም እቅድን።

- 2/ በተመሳሳይም ሆነ በተለያዩ ጊዜያት ጎን ለጎን የሚዘጋጁ ማናቸውም የሠፈር ልማት ፕላኖች እርስ በርስ የሚናበቡ መሆን አለባቸው።
- 3/ የሠፈር ልማት ፕላን ፀንቶ የሚቆየው መዋቅራዊ ፕላኑ ወይም ስትራቴጂክ ንግድ ፀንቶ በሚቆይበት የጊዜ ገደብ ውስጥ ይሆናል።

15. የከተማ ዲዛይን

- 1/ የከተማ ዲዛይን የሰፈር ልማት ፕላን መሰረት አድርጎ የሚዘጋጅ ሆኖ የሚከተሉት ይዘቶች ይኖሩታል፤
 - ሀ) የሕንፃ አቀማመጥና ከፍታን፤
 - ለ) ሕንፃዎች የሚገነቡበት ግብዓቶችንና ቀለሞችን፤
 - ሐ) የሕዝብ መጠቀሚያ ቦታዎችን፤ አደባባዮችን፤ ሀውልቶችን፤
 - መ) የትራንስፖርትና ሌሎች አገልግሎት መስጫዎችን።
- 2/ የከተማ ዲዛይን ለከተማው ልማት ከፍተኛ ኢኮኖሚያዊ፣ ማህበራዊ፣ ባህላዊ እና አረንጓዴ ልማት ፋይዳ ባላቸው በተመረጡ የከተማ ክፍሎች ለእይታ ማራኪ በሆነ ሁኔታ የሚዘጋጅ ይሆናል።
- 3/ የከተማ ዲዛይን ፀንቶ የሚቆየው የሠፈር ልማት ፕላኑ ፀንቶ በሚቆይበት የጊዜ ገደብ ውስጥ ይሆናል።

16. ስኬች ፕላን

- 1/ ስኬች ፕላን የሕዝብ ቁጥራቸው ከ2,000 በታች ለሆኑ የገጠር የልማት ማዕከላት የሚዘጋጅ ሆኖ የሚከተሉት ይዘቶች ይኖሩታል፤
 - ሀ) የገጠር የልማት ማዕከሉ አጠቃላይ የልማት አቅጣጫን፤
 - ለ) ዋና ዋና የመሬት አጠቃቀም ምድቦችን፤
 - ሐ) የመንገድና የሌሎች መሰረተ-ልማት መረቦችን።
- 2/ ለገጠር የልማት ማዕከላት የሚመረጠው ቦታ በአፈር ባህሪው ለግንባታና ለውሃ አቅርቦት ምቹ የሆነ፣ ለም የእርሻ መሬትን የማይሻማና ለአካባቢው ገጠር መንደሮች ማዕከላዊ የሆነ መሆን አለበት።
- 3/ ማንኛውም ስኬች ፕላን ከፀደቀበት ቀን ጀምሮ ከ5 እስከ 10 ዓመት ፀንቶ የሚቆይ ይሆናል።

ክፍል ሶስት

ስለጥላን ዝግጅትና ትግበራ

17. የጥላን ሀሳብ ስለማመንጨትና ስለማዘጋጀት

- 1/ የከተማ ነዋሪዎች፣ ባለድርሻ አካላት ወይም ማንኛውም ጉዳዩ የሚመለከተው አካል ጥላን ወይም ዝርዝር የማስፈጸሚያ ጥላን እንዲዘጋጅ ሀሳብ ማመንጨት ይችላል።
- 2/ የጥላን ዝግጅት ከመካሄዱ በፊት ህብረተሰቡና ባለድርሻ አካላት በታሰበው ጉዳይ ላይ በቂ ግንዛቤ እንዲኖራቸው መደረግ አለበት።
- 3/ ስለጥላን ዝግጅት የመነጨው ሀሳብ ተግባራዊ የሚሆነው በሚመለከተው ሥልጣን ባለው አካል ሲወሰን ብቻ ነው።
- 4/ በጥላን ዝግጅት ወቅት የመሠረተ ልማት መረቦችን የሚያመለክት ራሱን የቻለ ጥላን ከዝርዝር የጽሁፍ ሪፖርት ጋር መዘጋጀት አለበት።
- 5/ በጥላን ዝግጅት ወቅት ለሕዝብ ጥቅም ሲባል የመሬት አጠቃቀም ለውጥ እንዲኖር ሲያስገድድ በሂደት ላይ የሚገኝ ልማትን ሥልጣን ያለው አካል እንዲቆም ሊያደርግ ይችላል።
- 6/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (5) መሰረት ልማት እንዲቆም የተደረገበት ሰው አግባብ ባላቸው የካሳ ሕጎች መሰረት ይስተናገዳል።

18. ጥላን ስለማጽደቅ

- 1/ ሀገራዊ የከተማ ልማት ጥላን በፌዴራል መንግስት ይጸድቃል።
- 2/ ክልላዊ የከተማ ልማት ጥላን በክልል መንግስት ይጸድቃል።
- 3/ ከተማ-ዓቀፍ ጥላን ወይም ዝርዝር የጥላን ማስፈጸሚያ በከተማ ምክር ቤት ይጸድቃል።
- 4/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (3) የተጠቀሰው ቢኖርም ምክር ቤት የሌላቸው ከተሞች ጥላን ወይም የገጠር የልማት ማዕከላት ስኬች ጥላን በሚመለከተው የወረዳ ምክር ቤት ይጸድቃል።

19. የጸደቁ ጥላኖችን ስለማስተዋወቅና ቅጂ ስለ መስጠት

- 1/ ማንኛውንም የመገናኛ ዘዴ በመጠቀም የጸደቁ ጥላኖች ወይም ዝርዝር የጥላን ማስፈጸሚያዎች ለሕዝብ በስፋት መተዋወቅ አለባቸው።
- 2/ የጸደቁ ጥላኖችና ዝርዝር የጥላን ማስፈጸሚያዎች ለሚመለከታቸው አካላት እንዲደርሱ ይደረጋል።
- 3/ የጸደቁ ጥላኖችን ወይም ዝርዝር የጥላን ማስፈጸሚያዎችን ለማግኘት ከከተማው ጥላን ጥቅም ያለው ማንኛውም ሰው ሲጠይቅ ቅጂው ይሰጠዋል።

20. ፕላናችን ስለመተግበር

- 1/ ፕላን ወይም ዝርዝር የፕላን ማስፈፀሚያዎች አተገባበር ግልጽ በሆነ መመሪያና የአሠራር ሥርዓት የተደገፈ መሆን አለበት።
- 2/ የጸደቀውን ፕላን ለመተግበር አስፈላጊው በጀት፣ የሰው ኃይል፣ ሎጀስቲክስና የቴክኖሎጂ ግብዓት መሟላት አለበት።
- 3/ የመሠረተ-ልማት መረብ ዝርጋታ የፀደቀውን ፕላን መሠረት በማድረግ መፈጸም አለበት።

21. ፕላናችን እና ዝርዝር የፕላን ማስፈፀሚያዎችን መከለስና ማስተካከል

- 1/ ፕላናች ጸንተው የሚቆዩበት ጊዜ ከመጠናቀቁ በፊት ላይጸደቀው አካል ጥያቄ በማቅረብ ሲፈቀድ ሊከለሱ ይችላሉ።
- 2/ ማንኛውም የፀደቀ ፕላን ፀንቶ የሚቆይበት ጊዜ ከመጠናቀቁ በፊት የክለሳ ስራ በማከናወን ፀንቶ የሚቆይበት ጊዜ እንዳበቃ ወዲያውኑ በአዲስ ፕላን መተካት ይኖርበታል።
- 3/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) መሰረት የፕላን ክለሳው ሥራ ካልተጠናቀቀ የፀደቀው አካል በሥራ ላይ ያለውን ፕላን የመተግበሪያ ዘመን ከሁለት ዓመታት ለማይበልጥ ጊዜ ሊያራዝም ይችላል።
- 4/ ለሕዝብ ጥቅም ሲባል የመሬት አጠቃቀም ምድብ ለውጥ ማድረግ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ፕላኑን ላይጸደቀው አካል ጥያቄ በማቅረብ ሲፈቀድ ማስተካከል ይቻላል።

ክፍል አራት

ስለ ልዩ ልዩ አካላት ሥልጣንና ተግባር

22. የሚኒስቴሩ ሥልጣንና ተግባር

በሌሎች ሕጎች ለሚኒስቴሩ የተመለከቱ ሥልጣንና ተግባራት እንደተጠበቁ ሆኖ ሚኒስቴሩ የሚከተሉት ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል፤

- 1/ ይህን አዋጅ እና አዋጁን ተከትለው የወጡ ደንቦችና መመሪያዎች በሁሉም ክልሎች መፈጸማቸውን ይከታተላል፤ ጉድለቶች ካሉ ተገቢው ማስተካከያ እንዲደረግ ድጋፍ ይሰጣል፤
- 2/ ክልሎች የቴክኒክና የአቅም ግንባታ ድጋፍ ማግኘታቸውን ይከታተላል፤
- 3/ ፕላን ላይ የሚሰሩ ተቋማትን ይከታተላል፤ ይደግፋል።

23. የክልል መንግሥታት ሥልጣንና ተግባር

በሌሎች ሕጎች የተመለከቱ ሥልጣንና ተግባራት እንደተጠበቁ ሆኖ እያንዳንዱ ክልል የሚከተሉት ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል፤

- 1/ በዚህ አዋጅ መሰረት አጠቃላይ ሥራውን ይመራል፤ ያስተባብራል፤ አስፈላጊውን አደረጃጀት ይፈጥራል፤

- 2/ ከሀገራዊው የከተማ ልማት ፕላን ጋር ተናባቢ የሆነ የክልሉን የከተማ ልማት ፕላን ያዘጋጃል፤
- 3/ ከዚህ አዋጅ ጋር በተጣጣሙ ሁኔታ የራሱን ሕግ ሊያወጣ ይችላል።

24. የከተማ አስተዳደሮች ሥልጣንና ተግባር

በሌሎች ሕጎች የተመለከቱ ሥልጣንና ተግባራት እንደተጠበቁ ሆኖ እያንዳንዱ የከተማ አስተዳደር የሚከተሉት ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል፤

- 1/ እንደየአግባቡ ከክልላዊና ከሀገራዊው የከተማ ልማት ፕላን ጋር የተጣጣሙ የከተማ-ዓቀፍ ፕላኖችን ወይም ዝርዝር የፕላን ማስፈጸሚያዎችን ያዘጋጃል ወይም እንዲዘጋጁ ያደርጋል፤
- 2/ የፀደቁ የከተማ-ዓቀፍ ፕላኖችን ወይም ዝርዝር የፕላን ማስፈጸሚያዎች ስራ ላይ ለማዋል የማስፈጸሚያ ስትራቴጂ ያዘጋጃል፤
- 3/ የከተማ ዓቀፍ ፕላኖች በአግባቡ ስለመዘጋጀታቸውና ስለመተግበራቸው ይከታተላል፤ ይገመግማል፤
- 4/ በዚህ አዋጅ መሰረት አጠቃላይ ሥራውን ይመራል፤ ያስተባብራል፤ አስፈላጊውን አደረጃጀት ይፈጥራል።

25. የወረዳ አስተዳደር ሥልጣንና ተግባር

በሌሎች ሕጎች የተመለከቱ ሥልጣንና ተግባራት እንደተጠበቁ ሆኖ እያንዳንዱ የወረዳ አስተዳደር የሚከተሉት ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል፤

- 1/ ለወረዳው ተጠሪ የሆኑ ከተሞችንና የገጠር የልማት ማዕከላትን የፕላን ዝግጅትና ትግበራ ይከታተላል፤ ይደግፋል፤
- 2/ ምክር ቤት ለሌላቸው ከተሞች ፕላን እና ለገጠር የልማት ማዕከላት ስኬት ፕላን እንዲዘጋጁ ያደርጋል፤
- 3/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) መሰረት ተዘጋጅተው የፀደቁ ፕላኖችን ወይም ስኬት ፕላኖችን ሥራ ላይ ለማዋል የማስፈጸሚያ ስትራቴጂ እንዲዘጋጁ፤ አስፈላጊው አደረጃጀት እንዲፈጠር ያደርጋል።

ክፍል አምስት
ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

26. ቅጣት

1/ ይህን አዋጅና በዚህ አዋጅ መሠረት የወጡ ደንቦችንና መመሪያዎችን ለማስፈጸም የተመደበ ኃላፊ ወይም ሠራተኛ ተገቢ ያልሆነ ጥቅም ለራሱ ወይም ለሌላ ሰው ለማስገኘት በማሰብ፤

ሀ) ሥልጣን ባለው አካል ያልጸደቀን ፕላን ወይም የጊዜ ገደቡ ያለፈን ፕላን ወይም እገዳ የተደረገበትን ፕላን ተግባራዊ ያደረገ እንደሆነ፣ ተግባራዊ የተደረገው ፕላን ፈራሽ መሆኑ እንደተጠበቀ ሆኖ ከ3 እስከ 7 ዓመት በሚደርስ ጽኑ እስራትና ከ50,000 እስከ 100,000 ብር በሚደርስ የገንዘብ መቀጮ ይቀጣል፤

ለ) የፕላን ጥሰት የፈጸመ ወይም እንዲፈፀም ያነሳሳ ወይም የፕላን ጥሰት እንዲፈጸም ሆነ ብሎ የተሳሳተ መረጃ የሰጠ እንደሆነ ከ5 እስከ 10 ዓመት በሚደርስ ጽኑ እስራትና ከ50,000 እስከ 150,000 ብር በሚደርስ የገንዘብ መቀጮ ይቀጣል፤

ሐ) በሕግ ወይም በአሰራር ሥርዓት መሰረት የተቀመጠውን ስታንዳርድና መስፈርት ሳይጠብቅ የተዘጋጀን ፕላን ወይም ዝርዝር የፕላን ማስፈጸሚያ ትክክለኛነት ያረጋገጠ ወይም እንዲጸድቅ ያደረገ ከ3 እስከ 5 ዓመት በሚደርስ ጽኑ እስራትና ከ10ሺ እስከ 50ሺ ብር በሚደርስ የገንዘብ መቀጮ ይቀጣል፡፡

2/ ማንኛውም ሰው ተገቢ ያልሆነ ጥቅም ለራሱ ወይም ለሌላ ሰው ለማስገኘት በማሰብ የፕላን ጥሰት የፈጸመ ወይም እንዲፈፀም ያነሳሳ ወይም የተሳሳተ መረጃ የሰጠ ወይም ሀሰተኛ ሰነድ ያቀረበ እንደሆነ ከ3 እስከ 10 ዓመት በሚደርስ ጽኑ እስራትና ከ50,000 እስከ 100,000 ብር በሚደርስ የገንዘብ መቀጮ ይቀጣል፡፡

27. የመተባበር ግዴታ

ማንኛውም ሰው ይህንን አዋጅ በማስፈጸም ረገድ የመተባበር ግዴታ አለበት፡፡

28. የተሻሩና ተፈጻሚነት የማይኖራቸው ሕጎች

- 1/ የከተማ ፕላን አዋጅ ቁጥር 574/2000 በዚህ አዋጅ ተሸሯል፡፡
- 2/ ከዚህ አዋጅ ጋር የሚቃረን ማንኛውም ሕግ ወይም ልማዳዊ አሠራር በዚህ አዋጅ ውስጥ በተመለከቱት ጉዳዮች ላይ ተፈጻሚነት አይኖረውም፡፡

29. ደንብና መመሪያ የማውጣት ስልጣን

1/ የሚኒስትሮች ምክር ቤት ይህንን አዋጅ ለማስፈፀም ደንብ ሊያወጣ ይችላል፡፡

2/ ሚኒስቴሩ ይህንን አዋጅ እና በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) መሠረት የወጡ ደንቦችን ለማስፈፀም መመሪያ ሊያወጣ ይችላል።

30. **አዋጁ የሚጸናበት ጊዜ**

ይህ አዋጅ በፌዴራል ነጋሪት ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የፀና ይሆናል።

አዲስ አበባ----- ቀን 2009 ዓ.ም.

ሙሉቱ ተሾመ (ዶ/ር)
የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ
ሪፐብሊክ ፕሬዚዳንት